

ZPRÁVODAJ 6

J. JIRÁSKOV
Hronov

STŘEDA 6. 8. 2003

NIKDY NEŘÍKEJ NIKDY

Milana Schejbala zná v Hronově každý. Na co se tedy ptát? Všichni vědí, proč má rád amatérské divadlo, proč rád jezdí do Hronova

a jistě i to, že působí jako umělecký šéf a režisér v Divadle ABC. Jistě i to, že v Hronově vede seminář S (jako Situace), který je S (jako Specifický) tím, že se v něm každoročně schází tatáž skupina S (jako „Schejbalovci“).

Jak dlouho už se se svojí hronovskou „partičkou“ setkáváš?

Ona ta „partička“ čítá zhruba deset lidí a ti sem jezdí už asi osm let. Přičemž s Deniskou (asistentka semináře - pozn. redakce) jsme se poprvé setkali v roce 1991. Ale každý rok seminář koncipuji tak, aby v něm byla jednak „partička“, ale zároveň i noví seminaristé. Bývá to tak půl na půl. A důsledně dbám na to, aby došlo k vzájemné integraci. Takže nově přichází se musí přizpůsobit těm starším a ti se zase musí naučit komunikovat s nováčky.

A probíhá ten proces integrace vždycky stejně nebo se to mění s každým seminářem?

Probíhá dost podobně. Hlavně se je tak snažím naučit vzájemné toleranci. Protože bez tolerance a komunikace divadlo dělat nejde. Za celou tu dobu nepamatuji, že by „partička“, jak říkáš, někoho nepřijala. Uvidíme, jaké to bude letos, u někoho ten proces proběhne okamžitě, jinému to samozřejmě trvá déle.

Nenudí tě trochu, že rok co rok vidáš ty samé tváře?

Ne, ne, ne, nenudí. Pokaždé děláme něco jiného a člověk se pořád učí. Věnujeme se různým oblastem divadla. Začínali jsme Starými pověstmi českými, které jsme převáděli do divadelního jazyka. Hrozně rád ale vzpomínám na to, jak jsme dělali Wilderův Štědrý večer. Všechny to tak bavilo, že mě nutili, abychom zkoušeli i v noci, z čehož jsem měl neobyčejnou radost, samozřejmě (smích). Taký je normální, že se všechny semináře večer scházejí. Ale já vždycky říkám, že ten „chlast“ může být prostředkem, ale nesmí být cíl. A to u nás, myslím, taký funguje.

Nedílnou součástí Tvých seminářů je krutá a krvelačná hra Palermo. Kde a kdy jsi ho hrál poprvé?

Poprvé jsem ho hrál před mnoha lety na táboře, kam jsem jezdil jako vedoucí. Pak jsem ho dlouho nehrál a vrátil jsem se k němu až v Jaroměři, kde jsem učil. A zjistil jsem, že Palermo funguje jako výborné doplnění výuky dokonce nejen nonverbální, ale i verbální komunikace. A je to i dobrá příprava pro tu oblast psychologie, která je pro režii i herectví nutná.

Myslíš, že se v Palermu ukáže, jaký kdo opravdu je nebo je to víc taková herecká příprava?

Ono se to prolíná. Vždycky, když hraješ nějakou postavu, tak do ní promítáš i sama sebe. A kdo tohoto není schopen, nemá příliš předpoklady hrát divadlo. Herec se musí umět vyrovnat s tím, co je herecká postava a co herecká osoba. Taký jsem zažil případ, kdy jsme na jednu seminaristku uhodili, jestli je vrah a ona prohlásila, jo, jsem vrah, jenom mě, prosím, neodsuzujte, já už to nikdy neudělám!

Milane, od příštího roku bys měl vést Kurz praktické režie (KPR). Znamená to, že se svým seminářem S končíš nebo ho jen přerušuješ?

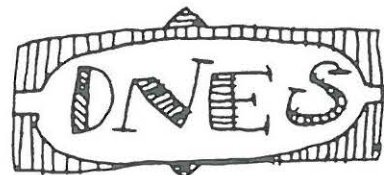
Nikdy neříkej nikdy. Ale myslím, že je nejvyšší čas skončit. Mám pocit, že jsme to dovedli k vrcholu a mělo by se skončit, protože dál bychom se asi opakovali nebo bych těm lidem třeba neměl co nabídnout. Navíc se to sloučilo s nabídkou, abych dělal něco jako třídního učitele v KPR, takže jsem vlastně zabil dvě mouchy jednou ranou. Ale nevylučuji, že se k seminářům S vrátím. Možná s úplně novými lidmi, možná si také vezmu některé

Dokončení na str. 2

Mám-li vyrazit jistá hlubší tajemství dramatického umění, tedy tvořivý autor je ten, který nechce být poután jevištěm a tvořivý režisér ten, který nechce být poután textem; co se týče tvořivého herce, ten, chudák, nemá jiné volby, než buď že se drží sama sebe (v tom případě se vytkne špatné pojetí režii), nebo se drží režiséra (v kterémžto případě se vytkne špatné pojetí herci).

Karel Čapek

Od 9:00 do 13:00 hod.

Semináře a dílny

14:00 hod. Malý sál Jiráskova divadla
Problémový klub

14:00, 16:30 hod. Sál Josefa Čapka
Taneční divadlo Panboro Budapešť,
Maďarsko
VADAK

16:30, 21:00 hod. Jiráskovo divadlo
DS mladých Aglia, Litva
MEDVĚD

19:30, 21:00 hod. Sál Josefa Čapka
DdDd ZUŠ Děčín
MAUSA MUSAKA

16:45 hod. park A. Jiráska
Položení květin k pomníku Aloise Jiráska

17:00 hod. park A. Jiráska
Koncert Hronovské dechové hudby

17:45 hod. Malý sál Jiráskova divadla
Setkání čtenářů a redakce Amatérské scény

20:00 hod. park A. Jiráska
Koncert skupiny ORKA

U divadla pohazoval si včera odpoledne jeden mladík s káčkou na provaze. Jak se ta koule jmenuje, zeptal jsem se svého patnáctiletého syna. No přece diabol.

Diabolo a Káča, blesko mi hlavou: Dábel a sex! Jak symbolické pro letošní Hronov. Prý (aspoň Štěpán Filčík to říká) se divadlo dnes zabývá téměř výhradně dvěma tématy - sexem a náboženstvím. Na včerejší diskusi v Problémovém klubu vystoupila jedna starší dáma (mimočodem moje maminka) a řekla: „Ta divadla tady se zabývají buď sexem nebo fekální tematikou. Jako by nic jiného nebylo.“ Sex a náboženství, sex a fekálie, dábel a sex, tělo a duše, peklo a nebe, nahoře a dole, venku a uvnitř. Všechno mi to lítá hlavou. Jak to vlastně s tím divadlem dneska je?

K fekálním dramátům a coolness dramatik se zde nikdo nehlásí (dokonce s jistým odpořem se o nich mluví), a přece se tady svým způsobem objevují. Fajdraricije, Amatéri, Mastičkář... Mor, Hotel Infercontinental, Zdravý nemocný (vida, už Molière psal fekální drama). Sexu je taky dost. Kouzelný mlejn, Kravá suita, Biloxi Blues, Zajímá mě jenom nesmysl. Ty tři holky měly ve své inscenaci i to náboženství. Jak by taky ne, když šlo vesměs o staroněmeckou středověkou poezii... Co to ty divadelníci s odhalovaným sexem a bolestnou vírou furt mají? Jakou to zprávu o stavu světa nám zvěstují? Diabolo v mé hlavě se točilo. Roztáhl jsem paže. Ted! Diabolo letí: Vášení! To je to spojení d'ábla, sexu a náboženství. To je to spojení krve, masa a fekálií. Život je extáze, let káči na provaze. Diabolo, to je klip mýtu Sisypova. Diabolo, to je forma současných Sofoklů.

Rychle se vracím k Jiráskovu divadlu. Nebyl to Shakespeare, ten mladík tam? Anebo Jirásek? Plácek byl prázdný. Na zábradlí seděl Pepa Tejl se svými kumpány. Dábelsky se na mě usmívali.

Vladimír Hulek

Dokončení ze str. 1

z těch současných. Uvidíme. Ale momentálně se naskytl KPR, na který se těším, protože skýtá víc možností jít do hloubky, ale i do šířky divadelního záběru. Navíc jsme udělali docela zajímavé osnovy, které vycházejí ze zkušenosti dvou předcházejících ročníků a mého učení na DAMU. Současná koncepce se mi zdá zajímavá a lákavá obzvlášť pro ty, kteří se chtějí věnovat režii nebo dramaturgii.

Ted' z jiného soudku. Většina lidí tě má za přísného, nepřístupného. I já jsem se tě ze začátku bála...

Ty jsi taky měla proč.

Co se ve skutečnosti skrývá pod slupkou drsnáka?

Já nejsem žádný drsník, to je můj způsob komunikace. Ten samozřejmě nemusí každému konvenovat. Ale já takhle komunikuji třeba i s herci u nás v divadle, to ne, že by to bylo jenom tady. Já si ale nehraji na drsnáka, zkrátka se snažím pojmenovávat věci tak, jak jsou a snažím se být upřímný. Všichni, kdo mě znají, vědí, že když někomu řeknu ostřejší slovo, tak ho mám rád. A k lidem, ke kterým se chovám slušně, si buď hledám cestu nebo nejsou mými nejbližšími přáteli.

Ministr Dostál tě označil za bývalého mladého rozhněvaného muže. Jak by ses charakterizoval dnes?

Ted' jsem jenom rozhněvaný starý muž.

A jak vnímáš dnešní rozhněvané mladé muže?

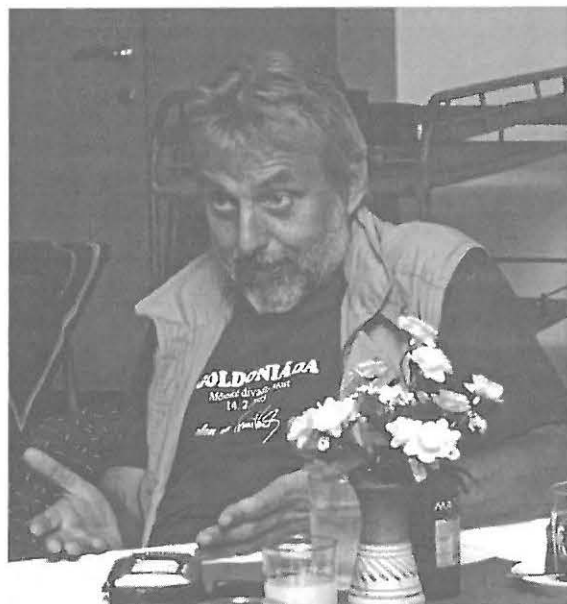
Já je mám rád. Vždyť je to normální vývoj. Člověk, když je mladý, tak se snaží nalézt své, nové cesty. My jsme třeba založili Anebidivadlo proto, že jsme se nemohli jmenovat Alternativní divadlo. Prostě jsme nechtěli dělat tradiční ochotnické divadlo a několikrát se nám podařilo rozčeřit zdejší vody. Je přirozené, myslím si, že člověk časem dospěje k tomu, že to normální divadlo začne dělat. Je to, jak říkal Werich - když je člověk blbej a mla-dej, učí se od starších a když je člověk starší a není blbej, tak se učí od těch mladších.

Z tohoto důvodu mám strašně rád, když vidím, že těm mladým o něco jde. A třeba se i někdy naštvu, ale to je vztah. Běda, když mi jsou ta představení jedno.

Od dob filmu Rok d'ábla je velmi populární se známých osobností ptát, jestli jsou trenkaři nebo slipaři. Prozradíš nám své tajemství?

Já jsem slipař, dokonce vášnivý slipař.

Simona Bezoušková

PÍŠU VÁM, PANE, V ROZPACÍCH

Drahý pane M.S.,

s velkým očekáváním, ostatně jako vždy, otevírám Vaše psaní.

Jistě si vzpomínáte, zdá se to být neuvěřitelné, že naše korespondence začala bezmála před deseti lety. Od té doby jsem na Vás často a s láskou vzpomínal. Nikdy jsem nevynechal jedinou odpověď, nešlo TO. Snad jste stejně jako já i Vy četl mé dopisy se stejnou chutí a radostí. Nebyly možná vždy plné milých vět, ale ta slova, po kterých jsem právě toužil, tam bez výjimky byla. Díky Vám za ně.

Myslím, že jsme za těch deset let spotřebovali pěknou hromádku papíru a vypsalí mnoho lahviček inkoustu. Probírám se nyní všemi těmi listy a vzpomínám s úsměvem na postel plnou růžových květů, ač ne vždy jste měl se mnou na růžích ustláno, vzpomínám na dny, kdy jste poslouchal mé písně a sotva se ubránil dojetí, na nejkrásnější Rusalčinu árii, na vlající modrý prapor, na ztraceného mopslíka, na zlatého trpaslíka a na mnoho a mnoho dalších našich společných chvil.

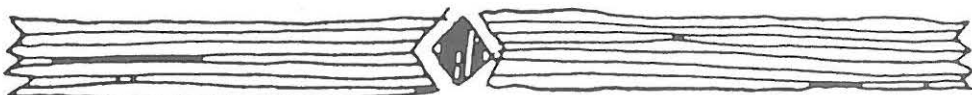
Nyní, ač stále v zajetí vzpomínek, se dostávám k tomu důležitému. Po mnoha společných letech stojíme na rozcestí, kdy se před námi otevírají nové obzory. Není hříchem cítit po tak daleké cestě únavu. Zdá se, že přišel čas, kdy se musíme alespoň na chvíli oddat odpočinku, načerpat nových sil, a to raději dříve, než by se z našich dopisů, dnes tak vzácných a drahých, stala jen běžná korespondence.

Pevně doufám, že v letech příštích budete se stejnou chutí otevírat dopisy jiných a že jim darujete tolik, kolik jste dával po celé ty roky mně. Věřím také, že zůstanu ve Vašich vzpomínkách stejně jako Vy budete už navždy v mých.

Prosim o pochopení a jsem přesvědčen (vlastně o to prosím), že po několika málo letech budu opět moci otevřít dopis od Vás.

S úctou Váš...

P.S. Polibte, prosím, za mne naši přítelkyni a nejkrásnější múzu D.N.

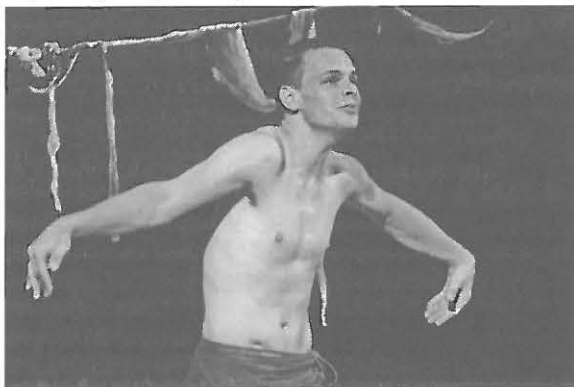

D. a V. Martincovi podle R. Kiplinga: Kniha džungle Divadlo Dostavník Přerov

JEDINÝ SVÉHO DRUHU?

Pro ty, kdo nevědí: porota Femadu a Divadelní Třebíče má právo dvou nominací; kromě jiného i proto, že se na této národní přehlídce může prezentovat i hudební divadlo. Kdysi, před těmi mnoha lety, když jsem v amatérském divadle začínal, byl tento druh divadla poměrně rozšířen. Ale pomalu začal ustupovat a najednou jako by skoro vymizel. Dostavník se ovšem drží, i když to vypadá, že je téměř jediný svého druhu. Letos ovšem i on vybočil ze svého tradičního muzikálového žánru a pokusil se o cosi jiného. Nevím přesně, kam jejich Knihu džunglí zařadit. Ale vím, co z té jejich muzikálové zkušenosti zůstalo: smysl pro kolektivní disciplinovanou souhru, stylizovanost, schopnost vybudovat a udržet v základních obrysech situaci a samozřejmě kvalitní práce s hlasem, zpěvem. Tuhle složku bych v Knize džunglí zvlášť vyzdvihl. Zpívá se v tomto novém „dostavnickovém“ žánru jistě méně než v muzikálu, ale zpívá se bez hudby a zpívá se přesně. A navíc: nejde tu jako v muzikálu o hity, ale jen o jednu součást struktury, které jsou rovnocenné součásti jiné, jako třeba rytmus udávaný bicím nástrojem, pohyb a konečkonců i mluvené slovo. Muzikálová zkušenost se neztratí ani v dodržování některých konvencí, jež jako by občas na úkor dravé smyslovosti a naléhavosti nasazují v rámci stylizovanosti jistou půvabnost, která je kromě jiného apartní. Řeknu to ještě jinak: v Třebíči jsem tuto inscenaci viděl s větší mírou komunikativnosti přes rampu, s větší dávkou vnitřního obsahu, který vznikal díky zřetelnému individuálnímu projevu herců. Ve včerejším večerním představení jsem vnímal více podřízenost konvencím jak stylu představení, tak jistým konvencím, jež soubor přijal a osvojil si ve své muzikálové minulosti. Ale čert to vem! Abych se přiznal, zajímá mne něco jiného: Jestliže je Dostavník pomalu jediný svého druhu, jestliže i on se odtahuje od muzikálu a prozkoumává jiné žánry a druhy, pak to možná svědčí o jistém pohybu v současném amatérském divadle, jehož bychom si měli všimnout.

Jan Císař

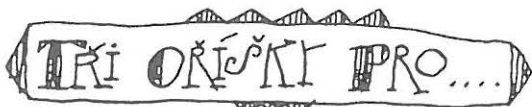

NEVSTÚPIŠ DVAKRÁT DO TEJ ISTEJ RIEKY

Scenár Dagmar a Václava Martincovcův přináší na javisko dramatizaci Kiplingovy Knihy džunglí v podobě pohybového divadla. Prvé inscenace boli v polovici sedemdesiatych rokov v Kladne a v Trnave a ich režisér bol autor osobne. Boli prijaté s veľkým ohlasom a predstavovali to progresívne vo vtedajšom ideologicky zošnúrovanom divadle. Zborová recitácia, orientálne rytmy sa niesli na beatnickej vlne, vtedy výsostne nonkomfornej a vo svojej podstate slobodnej. Hnutie hippies, myšlienka voľnej lásky, návrat k prírode tvoril kód ideového riešenia. Kniha džunglí sa preto stretla s nevôľou vtedajších schvaľovacích orgánov. Diváci vnímali slobodu džungle a jej obyvateľov ako túžbu po vlastnej slobode a voľnosti. Výtvarný kód, ktorý vychádzal z danej témy vtedy veľmi provokoval, pretože používal body painting, texasky, dlhé vlasy, korály a čelenky, všetko atribúty hnutia hippies, v ktorom vtedajšia oficiálna kultúra videla ohrozenie. Štruktúra predstavenia, jej smerovanie ku skupinovej choreografii a k zborovému výrazu predznamenala neskorší vývoj až k súčasnej muzikálovej company.

Dnes síce zažívame návrat k šesťdesiatym a sedemdesiatym rokom, ale prehodený a komentovaný, potrebujúci nadhľad a napriek nostalgii reflektujúci súčasnosť. Divadlo Dostavník Přerov sa správne pokúsilo nadviazať na túto retrovlnu, ale ich vnútorná generačná pamäť ich príliš pietne zviazala. Energia interpretov nemala dostatočnú silu odovzdať energiu publiku a zrekonštruovať tak vtedajšiu spoločenskú atmosféru a vytvoriť žiadúci presah do súčasnosti. Potvrdila sa tak stará pravda, že sa nedá vstúpiť dvakrát do tej istej rieky.

Ján Zavarský

režisérku Vlastu
Hartlovou

Kniha džungle je na jevištích pomerně často frekventovaná. Co na ni zaujalo vás?

Mě láká především možnost vyjádřit vše tělem a nastavit lidem zrcadlo, protože zvířecí říše a vztahy v ní jsou velmi podobné těm ve společnosti lidí. Jednou bych chtěla udělat inscenaci, kde nebude jediné slovo. A vše se sdělí pohybem a tělem. Ale takovou hru zatím neznám.

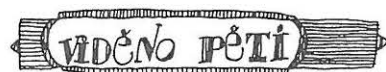
Myslíte, že na Knihu džungle jinak reagují děti a jinak dospělí?

Určitě reagují jinak. Ale myslím, že každý si tam najde to své a každého nějak pohladí na duši.

V souboru máte mnoho herecky, pěvecky a hudebně nadaných lidí. Byli takhle šikovní už před vaším příchodem nebo jste s nimi pracovala?

Šikovní už byli. Děláme konkurzy, kde nám každý musí něco zahrát a zazpívat. Podobný konkurz jsme dělali i před Knihou džungle.

Simona Bezoušková

Kniha džungle

Marie Poesová

Hudební, zvuková a pohybová složka představení dominuje nad příběhem Mauglího. Jó, kdyby nastala rovnováha okořeněná jasnou výpovědí souboru, proč že si osud lidského mláděte vybrali, to by byla síla.

František Klačka

Po otřesech minulých dnů to bylo něžné pohlázení po duši. Je si jen přát, aby to vydrželo až do konce.

Petr Pochop

Můj kamarád Tomáš řekl: Představení mě potěšilo. Minimum prostředků a docílili maximálního účinku. Bezchybný perkusista, čistý sbor a hudební složka. Mně, Petrovi, chyběly propracovanější charaktery jednotlivých postav, též „davové písně“ působily spíš spartakiádním dojmem a smyslem? Přesto díky za skutečně živého herce, budeme vás s Tomem všude chválit.

Adéla Kasalická

Představení na mě zapůsobilo rytmikou. Písničky spolu s choreografií byly dokonalé. Škoda jen, že chvílemi zvuk bubínku přehlušoval vše ostatní, tudíž například počáteční představení zvířat vyšlo v podstatě naprázdno. Možná bych představení celkově trochu urychlila.

Anežka Milerová

To je základní abecda pohybového divadla. Zvládli jste ji s přehledem. Neskočíte ale malou násobilku ve věku, kdy byste měli řídit s integrály? Své publikum ale jistě máte, a to je nejdůležitější.

Biloxi blues

Petr Vojkůvka

Úsměvné vzpomínky na vojnu (jak jinak), výtečný text, ale zde bez konfliktu, bez nebezpečí. Dobré výkony pánů Šimka, Pražáka a Rysky a slečny Julie.

Roman Štabrňák

Představení bych pojmenoval asi tak, že v jednoduchosti je síla. To ale neplatí vždy... Herec ztvárňující seržanta vůbec nebyl přesvědčivý – měl pouze uměle vybudovanou autoritu na jevišti, což nestačí. Dále by herci měli zapracovat na jevištní mluvě. Oceňuji temporytmus, který fungoval zejména v 1. polovině.

Sandra Kotisová

Pět mužů, jedna dívka, energie a chuť. To všechno pro mě tvořilo milé, nevnučující se představení. Jen mě zamrzelo, že k chuti chyběla hercům technická vybavenost.

Oskar Hulec

Výborný. Ty fóry a celej ten svět čtyř kluků a jednoho prudiče, u nich seržanta, u mě jedný profesorky češtiny, tomu rozumím, to je přesně o nás, o naší třídě a mejch kamarádech. Takhle mluvíme, takhle věci žijeme.

Sranda a trapno najednou. Skvělí herci.

Jakub Schejbal

Mátožnost postav. Ne-sourodství dialogů. Hopkající seržant – dle mého názoru – ve stavu herecké klinické smrti. Myslím, že slušný potenciál se zde promrhal nedostatkem temperamentu. Věřil jsem jim, že jsou maximálně na skautském táboře, s pomatěným vedoucím.

Neil Simon: Biloxi blues Občanské sdružení PrakOta Řetová

řád 1: zážitky z výcvikového tábora nahlíží autor Neil Simon optikou ex post, takže jeho vzpomínky eliminují ty nejhorší okamžiky a předsunují spíše prvky humorné, které v důsledku umožnily všem frekventantům přežít atak na jejich osobnost. Atak sice nutný, ale v průběhu výcviku destruuující. Tím je dána hodnota textu, jeho humor, nadhled a vtip, který oprávněně vyvolával v sále smíchovou odezvu.

řád 2: skoro shoda věku dramatických postav a interpretů také přispívala k jisté uvěřitelnosti situací, kterými jim bylo dáno procházet. Na jednu stranu to podporovalo autentičnost prožitku dramatických osob a tudíž i prožitku diváků, na stranu druhou ale, když text vyžadoval niternější zpracování postavy a její jednání v situaci, docházelo občas spíše k předvádění, ba pokukování do hlediště, tedy hrani jak by se to asi mělo hrát. Příkladem vyprávění o rajonech, kdy v interakci mezi Epsteinem a Jeromech nabyla vrchu pouhá směšnost a ne hrůza zážitku, kterému by bylo možno se zasmát ale až jednou, později.

řád 3: scénografické prvky byly střídme a dostačující pro označení prostoru, a postavy k nim zaujímaly vztah, takže bylo jasné kde jsme, jak se tam kdo cítí, etc. Na druhou stranu se však nad principem provedení přechodů z prostředí do prostředí vznášejí jistý otazník. Jsou frázovány příhodnou hudbou, ale jak chápat jejich vyznění? Jsou pouhým estetickým pohybovým ornamentem v návaznosti na atmosféru hudební složky? Nebo jsou vizuálním zpředmětněním tématu, že americká pěchota se vždycky zvedne z bláta a jde dál? Nebo jsou zpředmětněním velké pohody v táboře, takže se tam dobře žije? Možná na tom až tak nezáleží, ale přestavby, byť milé, se staly stereotypem, a je určitě na škodu, že s nimi v této komedii nebylo zacházeno významově, kdy právě porušení, narušení, proměna stereotypu by možná mělo šanci označit jistý proces, kterými branci procházejí, ale kterého nejsme svědky.

řád 4: a to je slabost již Simonovy předlohy, že nám ukazuje v podstatě ne dramatické, ale rekreativní, tedy komické mezikusy výcviku, ale už se nám nedostane zprávy, jak výcvik postavy proměnil. Realizovat toto téma jevištně vzhledem k textu jaký je není snadné, ba dokonce je to obtížné – ovšem, pokud se nám dostává pouhé slovní informace, že je výcvik obtížný, ale na postavách není znám žádný vývoj, žádná proměna, pak se nacházíme ve skutečné pohodě. Pak se neuskuteční ani takový klíčový okamžik, jakým je potvrzení oprávněnosti neandrtálské metody seržanta vůči Epsteinovi, a následně potvrzení i metody druhé, která odcházejícímu seržantovi dodá sebeúcty (jeho smysl života je pryč, neboť bude už navždy v županu a ne v invazích a pětačtyřcítou za opaskem). Lze jen konstatovat, že vývoj postav se nekonal v žádné výrazové složce, v žádném komunikačním prostředku kromě slov dodaných autorem. A to je, soudím, přinejmenším škoda a pro mne problém inscenace.

řád 5: na druhou stranu nutno podotknout, že co se týče hereckého zpracování postavy Daisy, tak v tomto směru byla nejpřesvědčivější a nejpřesnější,

řád 6: sušená vejce a mačkáci mléko.

Vladimír Zajíc

NEŠTAŠTNÁ VÝCHODISKOVÁ POZÍCIA

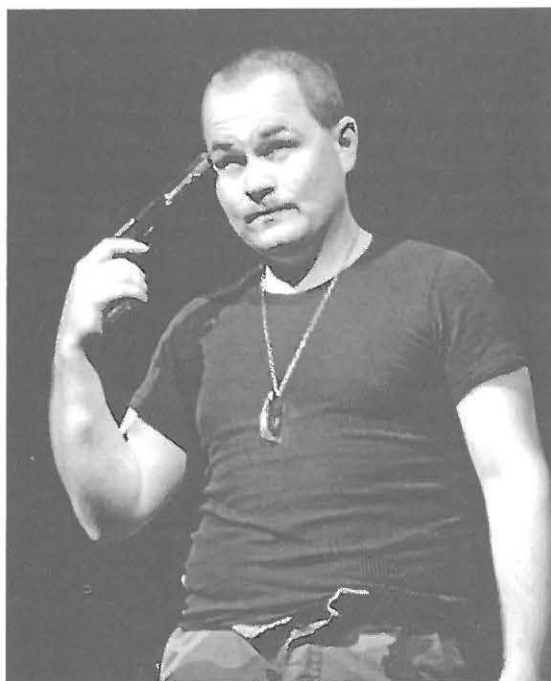
Je to dost nešťastná východisková pozícia – vybrať si hru autora, ktorý je úspešným autorom hier pohybujúcich sa jemne na hranici, alebo za ňou, bulvár. A vybrať si hru, ktorá nie je iba mierne humorným rozpráváním o časoch dokonale nehumorných, ale je aj „zaťažena“ slovami ako česť, dôstojnosť, povinnosť, človek...

Je to dost nešťastná východisková pozícia, keď mladých mužov, ktorí (našťastie) neprešli skúsenosťou ozajstnej vojny režíruje žena v hre, ktorá je z vojnového prostredia a o vojakoch, v hre, ktorá (v úprave súboru PrakOta) nemá ani jednu postavu, ktorá by do ohluchnutia nešušala papierom (zvlášť výdatné boli v tomto smere intelektuálne úlety seržanta Toomeyho).

Je to dosť nešťastná východisková pozícia – vybrať všeobecne približnú hudbu, všeobecne približné kostýmy (uniformy) a inscenovať všeobecne približné výstupy vychádzajúce z vojenského drilu.

Ale aj tak ma súbor PrakOta vcelku potešil (napr. tým, že zaradil hneď na úvod sice historicky absolútne mimo, ale muzikantsky fajšmekersky Johnny Lee Hookera), pretože sa nestáva každý deň, že môžem na amatérskom javisku (ale nielen na ňom) vidieť odrazu päť mladých mužov v hre o mladých mužoch. (Pravda nesmiem zabudnúť na včerajšiu legalizáciu fernetu, ale to nebola hra s mladými mužmi o mladých mužoch).

Karol Horváth

TRÍ OŘÍŠKI PRO...

soubor OS PrakOta Řetová

Kluci, byl jste někdo z vás na vojně nebo si na vojáky jenom hrajete?
My se úspěšně vyhýbáme. Krátká statistika – jednou regulérní modrá a čtyři vyhejbači.
Koukám, že jste docela veselá partička. Proč jste si vybrali tak těžké, drsné téma?
Tak jsme v jádru asi drsní.
A jak je to s tím Otou?
To by vás zajímalo, že jo? Chtěla byste slyšet pravdu? (a nic – pozn. redakce)

Simona Bezoušková

Karel Dlabáč: Zajímá mě jenom nesmysl Soubor 3 + 1 Praha

GENERAČNÍ VZKAZ: ZAJÍMÁ MĚ JENOM NESMYSL

Tu větší polovinu Hronova, co už máme za sebou, jsem si několikrát kladl otázku, zda mě nepochopení pro některé jevištní kreace není způsobeno generační rozdílností a tudíž vzájemným neporozuměním. Třeba tvůrci oslovují pouze své vrstevníky a já jim z hloubi svého hrobu nemám co naslouchat, natož je snad chápat. A pak přijdou tři sympatické dívky (Soubor 3 + 1 Praha), které prý zajímá jenom nesmysl, a s lehkým i zcela samozřejmým nadhledem mi sdělí, jak to podle nich na tom světě chodí. Na malé ploše pouhých dvaceti minut mi vyprávějí o sobě, ba chvílemi to vypadá na verše či alespoň rýmované hříčky, a nejspíš bych přeháněl, kdybych ještě více minut věnoval sáhodlouhému rozkladu, co že mi to sdělovaly. Jejich výpověď byla jednoduchá a především upřímná, bez sentimentálního poplakávání, jemuž se někdy říkávalo lyrika či poezie. Ó ano, v tom okamžiku volám, že také „Zajímá mě jenom nesmysl!“ A může tak být dobře.

Rudolf Felzmann

ZAJÍMAJ' MĚ...

Pražáci. Copak to bude? Nesmysl? Studentská recese, ale taky inteligentní hovadismus. Od smyslu k nesmyslu. Fajn holky, sebevědomé, lehce přidržené. Scénické pásmo básniček, svižné, nedlouhé. Břítke, kontrastní pointy. Často s citem pro formu i čas pointy, zrežirované i zahrané. Odporovaný a zrytmizovaný detail. Nápad. Ale taky banální banality nebanalizované. Taky divadelně. Mně se moc líbila ta Meditátorka nad krásami světa, která, když jí šlohnou magneták, kleje rázem hůř než... A že jsem těm holkám, narozdíl od některých jiných představení tady, taky - co říkají - rozuměl! Na více frontách převažující radost. Talentované. Co dál? Jako režisér a autor textu uveden Karel Dlabáč, ale nadpoloviční část textů je od Ivana Wernische. To se nedělá. Vada na kráse. Chtěný či nechtěný nesmysl? I tak: příjemné zakončení večera.

Aleš Bergman

TRÍ OŘÍŠKI PRO...

režiséra Karla V. Dlabáče

Jak vlastně tohle Vaše dílo vzniklo?

Bylo to jednoduché. Jednoho takového pěkného dne jsem šel domů ze školy s jednou z těch budoucích hereček, a řekl jsem, že napíšu hru. Reagovala na to (zde režisér vydá několik neartikulovaných poněkud pohrdavých zvuků): Takhle je to se vším! Tak jsme se o to dál bavili, pak jsem to napsal a dali jsme to dohromady. Vlastně celý náš soubor 3+1 vznikl jen kvůli téhle hře.

Musím se přiznat, že do premiéry jsme si vůbec nebyli jistí, jestli to má cenu hrát. Teprve od premiéry nás to baví, a já to miluju. Je to zvláštní, je to hnusný říkat tohle o svém díle, ale o svém dítěti také říkáte, že ho máte ráda...

Zajímá Vás jenom nesmysl?

Nesmysl je celý náš život, protože všechno končí smrtí. A jak může mít něco, co končí smrtí, smysl? Při všem, co vytvoříme, máme pocit, že to má smysl - ale není to tak, protože to končí smrtí. Ale je potřeba najít v nesmyslu ten smysl - a pak to má smysl...

Když jste se namlsali, hned první věc takový úspěch, jistě připravuje něco dalšího?

Ano, bude to původní hra o anorektice. Já jsem čtrnáct dní pobyl ve společnosti anorektičky, což jsem se dozvěděl až později, a za těch 14 dní získáte o životě anorektičky naprosto výbornou představu. To, jak je blízko smrti, mě láká - tak jako mě láká nesmysl. O čem jiném máme dělat, když tohle se nás týká úplně ad absurdum. Pro mě je smrt nejhorší věc a snažím se jí vysmívat. Ukazuju na ni fákáče. Fákáče na smrt - to je jediný řešení, jinak se člověk zblázní.

Jana Soprová

VIDĚNO PĚTÍ

Zajímá mě jenom nesmysl

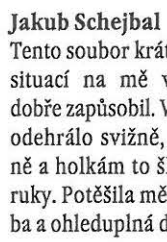

Petr Vojkůvka
Krása nesmyslná. Švih, rytmus, radost. Uměrné bláznovství vylepšuje způsob žití, jen tak dál.

Marie Poesová
Pravdivé, autentické, odvážné, něžné, drsné, přesné.

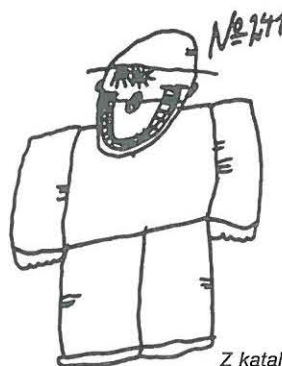
Oskar Hulec
Špica. Extra super klasa. Speed. Skvělý, úžasný. Fuck the death!

Jakub Schejbal
Tento soubor krátkých situací na mě velmi dobře zapůsobil. Vše se odehrálo svižně, vtipně a holkám to šlo od ruky. Potěšila mě hudba a ohleduplná délka.

Adéla Kasalická
Zajímavé, krátké, vtipné. Myslím si, že je to skvělá kombinace. K tomu pěkná hudba a originální světelné efekty. Já jsem byla spokojená.

Z katalogů klaunů

ANKETA

KDYBY SE MĚL ZDRAMATIZOVAT VÁŠ ŽIVOT, KDO BY BYL AUTOREM ONÉ DRAMATIZACE A KTERÝ HEREC/ KTERÁ HEREČKA BY HRÁL/A HLAVNÍ ROLI?

Vladimír Zajíc, migrující dramaturg

Napsal by to Josef Škvorecký, režíroval Jean-Luc Godard, hlavní roli by hrál Paul Newman a jmenovalo by se to JÓ, tak to chodí.

Radmila Hrdinová, divadelní redaktor Práva

Můj život mi připadá střídavě nedramatizovatelný a střídavě zas dramatický až až. V každém případě ho ale pokládám za privátní součást svého já, a jako takovou známým znučeného diváctva nevystavovatelnou.

Ale když už mě otázka nutí k tak absurdnímu zamyšlení, tak se mi jako dramatický tvar jeví blízek Cimrmanově operetě Proso.

Zdeněk Šturma, šéf Ústafu Brno

Napsáním bych pověřil Petra ze semináře Daniely Fischerové, který se mnou první den pracoval, režírovat by to mohl jediné Vladimír Morávek, jmenovalo by se to Svět podle Zdeňka a hrál by to někdo charismatický a krásný, třeba Brad Pitt.

Josef Brůček, Tatrmani Bechyně

Napsal by to Karel Čapek, režíroval George Meliès a hlavní roli by hrála Zuzana Bydžovská. Jmenovalo by se to Svět podle Meliése.

Ondřej Pumr, autor a režisér, Dred Náchod

Napsal bych to já, režíroval taky, jen tu hlavní roli by hrál někdo jinej, nejlíp náhla mladá baba. Nejlíp potomkyně Boženy Němcové.

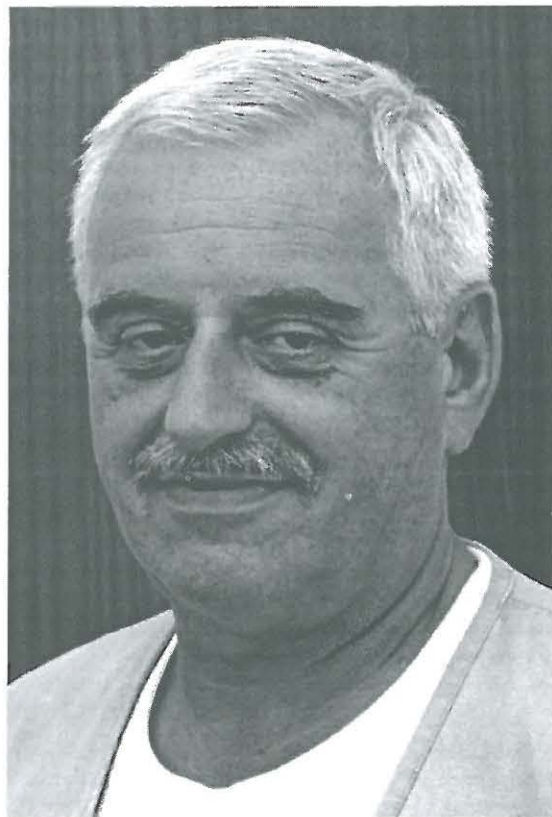
Petr Haken, dramaturg Modrý kocour Turnov

Sepsat by to mohl Richard Brautigan, režíroval by to pochopitelně Sergej Fedotov a v tom případě bych si hlavní roli zahrál sám.

K JAKO KLÍMA aneb DRAMATURG MUSÍ MÍT TRPĚLIVOST

Tenhle seminář asi nejvíce ze všech roztáčí mozkové závitky a potřebuje lidi sečtělé, trpělivé, dobrovolně přemýšlející. Profesor Miloslav Klíma, donedávna dramaturg Národního divadla, kde tvrdošijně přes mnohé neúspěchy prosazoval původní českou tvorbu, patří sám o sobě mezi legendy někdejší divadelnické sedé zóny. Spolupracoval se dvěma diametrálně odlišnými režiséry - Josefem Kroftou a Janem Grossmanem - jejichž vybrané kusy mají posluchači kurzu K možnost vidět na videu. Dnes jsme viděli část Grossmanovy hradecké Maryši a Kroftovu Píseň života se skvělým Vladimírem Markem v hlavní roli (adaptace Švarcova Draka - mimochodem loňští účastníci semináře byli představením tak inspirováni, že letos zvou Klímu na své vlastní zbrusu nové představení tohoto kousku). Ale to je jen doplnění vlastní práce, popíchnutí, aby účastníci zapojili myšle-

ni, aby viděli, co vše se dá udělat. Úkolem na týden je vymyslet dramaturgicko-režijní koncepci Brechtovy poslední, už poválečné hry, Kavkazský křídový kruh. „*Nebojte se říci i blbost!*“ - povzbuzuje Klíma. Ze zdánlivě nesmyslného nápadu může někdy vyrůst neobvyklá, zajímavá koncepce. A tak každý, byť trochu rozpačitě, přichází se svou myšlenkou - tu by měl pak po zbytek kurzu rozvíjet a naplňovat. A tak se nám před očima rozvíjí různé vize - někdo dává přednost jen ztvárnění starodávné orientální legendy bez souvislosti s rámcovým příběhem kolchozníků, dalšímu účastníkovi právě zase připadá zajímavý kontrast současná a minula v souvislosti se vztahem k půdě a paralela matky-země s matkou dítěte, další navrhuje za ústřední téma válečný konflikt a ještě další chce rehabilitovat některé méně sympatické postavy. Uvidíme, co se z toho dál vyklubě. „*Základní vlastností dramaturga by měla být trpělivost,*“ říká M. Klíma. „*Není umění vymyslet koncepci a hned ji zase odhodit a vymyslet něco nového. Je třeba se svého nápadu držet a rozvíjet ho. Má to i technologický důvod, jestliže začínám stále znovu, tak se vracím nazpátek, nepokračuju, dělám pořád ty první chyby. A tím riskuju, že nikam nedojdu. Samozřejmě, i když trpělivě jdu po tom svém námětu, můžu dojít k tomu, že je to skutečně blbost, ale nesmím to vzdávat dopředu. Umění je dokázat právě to, že ten nápad blbej není. Chyba není v nápadu, ale v tom, že to já neumím udělat. A přijít na to - to je to největší vítězství.*“ Ano, jednoduchá teorie, v praxi je to mnohdy k nezdolání. „*Já jsem zkoušel řadu různých věcí, ne všechny se ujal, dokonce můžu říct, že se jich ujal menší procento, ale když se to povede, stojí to za to.*“ Takže dramaturg musí být vlastně takový manipulátor, který přesvědčí režiséra, aby do toho šel? „*Jde o to objevit téma, o kterém věřím, že režiséra zaujme. Vzpomínám, když sem začínal jako profesionál, tak jsem měl pocit, že to můžu manipulovat, že to můžu řídit a mockrát jsem si hrozně nabil ústa. Nepovedlo se, teprve pak jsem zjistil, že se tomu musí nechat přirozený prostor... chce to vytrvalost a trpělivost. Ale přiznám se, když slyším, že něco nejde, působí to na mě jako červený hadr. Cože? Nejde to? Já vám ukážu, že to jde...*“ Dramaturg je ovšem stále takovým člověkem v pozadí, nezbytná částka do mozaiky, nezbytné kolečko v soukolí, spouštěč, ale ...co když nenajdu správnou duši režiséra? „*Pak je to marmosa! Divadlo je kolektivní věc - interakce mnoha složek, a jestliže tam nejsou, tak to prostě nefunguje. Ani divadlo jednoho herce není jeden. Nejde to tak, není to možné, nemusí tam být fyzicky, ale aspoň duchovně je tam někdo další přítomen. Sám si to nevydupeš, musíš s někým spolupracovat. Divadlo, to jsou repliky - jedna za druhou, navazují na sebe - jednou replikou je scéna, jednou světelný efekt, jednou muzika, čtvrtou partner a jedno bez druhého nejde.*“ A co hravost? Vnučuju se se svou myšlenkou - ta je podle mě důležitá. „*No určitě, hravost, princip hry, dialogu. Ivan Vyskočil má pravdu - být svým tělem, svým hlasem, dostat se do dialogického jednání, to je smluvená hra, tady je hlediště, tady je jeviště. Přijdu a říkám: Já jsem Hamlet, ten zase řekne: Já jsem Klaudius, všichni vědí, že je to jen smluvená hra a tak to funguje.*“ Co by měl mít správný dramaturg už víme - trpělivost, houževnatost, a taky jakýsi šestý smysl, event. „*čuch pro to, co je důležité právě teď a tady.*“ A co by nemělo chybět režisérovi? „*Neměl by mu chybět bohatý vnitřní život, to je zdroj, to je materiál, ze kterého on žije. Myslím, že ten kumštýř musí být člověk, který chce přelákat, co v něm vzniká, artikulovat a říct ho ven. Má prostě nezbytnou potřebu to sdělit - to je komunikace. Jestliže má hrozně bohatý život a něco s ním vnitřně dělá, tak má v sobě přelák, ne že by ho potřeboval jen uvolnit. Pozor, to není terapie! Tvůrce se buď vytahuje na lidi, že jako umělec ví něco víc než oni anebo se jim rozdává. A ten, kdo se rozdává, bývá větší mnohem příjemnější. Např. Grossman měl v sobě neuvěřitelného humoru, paradoxu, uměl říkat*

věci v takovém krásně dvojlomném světle, byl schopen velkých filozofických zobecnění. Krofta má zase nezřízenou asociativní fantazii, pořád se mu dělají nějaké obrazy a chce to dávat do souvislosti, má absolutní schopnost vnímat svět a život kolem sebe, zaznamenávat si ho."

Na semináři zaznělo taky slovo „energie“. Jak to s ním je? „Velmi jednoduše řečeno, každé dílo vzniklo ne proto, že by se ten člověk nudil nebo neměl co dělat. Vložil do toho energii, ten přetlak života - a jestli se mi podaří objevit, v čem je podstata té energie, co ho švalo, co ho pudilo, tak pochopím vnitřek díla. Budu v tu chvíli strašně svobodnej, a můžu s tím hodně věci dělat. Budu v energetickém poli, které k tomu přináleží. Vždycky říkám takový příklad, co známe z fyziky: Železná pilina, pod které se strčí magnet vytvoří takové zvláštní obrazce. To je ono, a když na tohleto přijdu, pak můžu ty piliny libovolně přehazovat, ale znám strukturu toho energetického pole. Proto dělám tzv. strukturální analýzy, dělím si hru na sekvence, situace, dělám si různé sloupcečky: co je to za kus děje, jaký je to žánr, co se s tím dá dělat a co ne, jaký to má objektivní význam, jaký by to mohlo mít význam v mojí interpretaci... je to mozaika, z které se pak vystaví konečný tvar. Jak se to udělá, to je výrobní tajemství, na to si musí přijít každý sám..." Inu, dobře se řekne, těžko udělá. Tak milí frekventanti kurzu K, rozjeďte své mozkové závity i svou fantazii! Třeba v sobě objevíte skryté vložky a skrytou energii.

Jana Soprová

DVĚ PODOBY JEDNÉ DISKUZE

Kolega Hulec v předminulém čísle volal po delším Jiráskově Hronově a off - programu. Prodloužení festivalu je prozatím science-fiction, ale tak trochu off - program by se na zdejších festivalu našel. Je to až na Hronově zaběhnutý, pro nováčky většinou neznámý (rozborový) seminář SČDO. Já osobně jsem ho navštívila včera během rozboru představení Amatérů Černých šviháků. Po úvodní prezenci všech přítomných a zapsání jmen hostů nastal téměř iniciační rituál. "Rada starších" přijala nově přichozí sejmutím kolečka koňského salámu z papírového táčku, který spravedlivě koloval z ruky do ruky. Mně pomyšlení na ubohé zvíře nedovolilo.

Po žhavé novince, že příští Jiráskův Hronov pro SČDO začíná 30. července 2004, přišel na řadu referát pana Františka Klačky. A byl obsáhlý, začal životopisnými údaji autora a režiséra Josefa Tejkle, pokračoval určením formy hry, žánru, přesným počtem hudebních vstupů připodobněných k černošským bluesovým pohřebním rituálům. Pokračoval označením expozice, prvního momentu napětí, kolize a došel až ke katastrofě. Po několika výtkách k textu a režii přišla věčná otázka - díky čemu se inscenace dostala na Hronov a to rovnou ze dvou přehlídek. Odpověď je jednoduchá, můžou za to "kladné vnější faktory" hry.

Výhrady k temporytmu a kritika typu, že se "na jevišti nehrálo, ale řvalo", byla ten den poslední. Na řadu přišla nadšená, neskrývaná chvála. Nejvíce uspěla postava Mrtvolky a její důsledná - a především po celou dobu striktně dodržovaná - stylizace. Zaujal i jasný kontrast situací a humor. A celý seminář pak skončil velmi příjemným povídáním s Josefem Tejkle.

Poté mé kroky směřovaly do Malého sálu Jiráskova divadla. Jaké úvodní rituály provozuje Roman Černík se seminaristy Diskusního klubu opravdu nevím, neboť jsem přišla se zpožděním. Zato ale s hrnkem kávy, jejíž vůně, jak jsem se později dozvěděla, dráždila jednu nejmenovanou seminaristku natolik, že neschopna vyčkat konce semináře, běžela do nejbližší kavárny.

Všichni přítomní seminaristé a hosté Tejklovky Amatéry naprosto přijali. Nejroztomilejší byl údiv jedné ze seminaristek nad "hereckým materiálem". Opravdu nedokázala pochopit, kde režisér natrefil na tak svérázný jedince. Pan Perger st. (Morges) by jí to byl rád vysvětlil, ale bohužel k tomu potřeboval autobus, pomocí kterého hodlal Hronov zaplnit několika desítkami "šviháků".

Velmi mě potěšilo, že v obou seminářích ve většině došlo ke shodě, přestože forma byla rozdílná.

Simona Bezoušková

PROHLÁŠENÍ KE STAVU ZDEJŠÍ OPONY

Macbeth je hra prokletá. Kdo si s ní začne, je ztracen. To se přihodilo i nám. Během zkoušení odešlo ze souboru několik velmi důležitých herců. Jeden z Macbethů odjel až do Londýna. Přišel do rozezkoušené scény Macbethova odjezdu a mluvil o Nemesis, jež ho pronásleduje a sděluje mu, že Macbetha si s námi nikdy nezahraje. Krátce po premiéře jsem se rozešel se svou dlouhodobou láskou. Po představení Macbetha na Šrámkově Písku se u jednoho z Macbethů objevila těžká nemoc.

Prokletí „oné skotské hry“, jejíž název se neodvážím vyslovit žádný anglický divadelník ze strachu o naplnění odvčké kletby, nás pronásleduje i na Jiráskově Hronově. Po desátém uvedení inscenace právě zde zůstala na oponě nesmazatelná rudá skvrna. Mrzí nás to i děsí zároveň. Velmi se omlouváme všem přítomným, obzvláště když vidíme obětavost zdejších lidí, kteří mají ke svému divadlu velkou úctu. Ctíme je a škody, které prokletý Macbeth rukou naší způsobil, se pokusíme nahradit. Dle finanční výše buď z našich kapes, veřejnou sbírkou či benefičním představením ve zdejších divadle. Na repertoáru máme kromě Macbetha a Svaté Doroty, které jsme tu již uvedli, ještě Jiráskovo dodnes podceňované impresionistické drama Samota.

Petr Lanta

a Společnost Dr. Krásy, o.s.

SEMINÁŘ – DÍLNA NA KRAKONOŠOVĚ DIVADELNÍM PODZIMU VE VYSOKÉM N. J. 10.– 18. 10. 2003 připravený KR SČDO

Klub režisérů SČDO připravuje na KDP ve Vysokém nad Jizerou opět seminář – dílnu na téma „Režijní příprava pohádky“. Jako modelová předloha bude sloužit dramtizace Fr. Pavlíčka „Tři zlaté vlasy děda Vševeda“ (vydání DILIA, Sředočeské KKS 1989). Na ni bude provedena analýza textu a praktické scénování vybraných částí. Příprava frekventantů předem se předpokládá.

Dílina je otevřena všem zájemcům bez ohledu na příslušnost k amatérské organizaci.

Doba konání: od neděle 12. 10. do pátku 17. 10. 2003 včetně, vždy v odpoledních hodinách.

Hlavní lektor: Mgr. A. Jiří Hraše, „třídni“: Dušan Zakopal.

Včas přihlášeným budou rozeslány podkladové materiály pro přípravu.

Seminaristé si ubytování a vstupenky zajišťují sami, ale pro ty, kteří se přihlásí na celý seminář a zažádají o zajištění lístků SČDO tyto zajistí.

Zájem o účast je třeba ohlásit do 14. 9. 2003 D. Zakopalovi, Gen. Píky 12/2886, 702 00 Ostrava 2, tel: 59 661 29 95, 604 96 40 41

PIJTE, NEBO BUDE DRÁŽ

Poučení zkušeností z Třebíče, kde po uvedení hry Amatérů neskonale stoupla spotřeba laku na rakve, zeptali jsme se vrchního v baru ve foyeru Sálu Josefa Čapka, zda se historie opakuje. Odpověď nás udivila - žádná zvýšená poptávka po fernetu se podle něj nekoná.

Lidé prý letos vůbec méně pijí. Pokud se konzumace nezvýší, hrozí podle barmana příští rok zvýšení cen výčepních lihovin. Zda vrchní jen obratně mlží a snaží se přimět zákazník k vyšší spotřebě, nebo nám za rok hrozí zdražování druhé nejcenější tekutiny, to ukáže až čas.

Neříkejte ale potom, že jsme vás nevarovali...

-ds-

VLAKY V HLAVĚ

**práce – lidé – osobité místo
– akce – návrat do života**

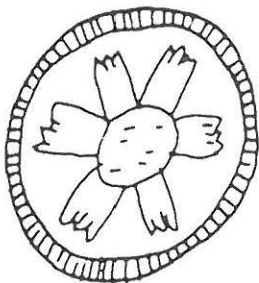
Mezinárodní tvůrčí dílna studentů a mladých umělců 25. 8. - 31. 8. 2003 (od pondělka do neděle)

Chceme: Společnou práci na drobných rekonstrukčních úpravách budovy opuštěného nádraží Plzeň Jižní předměstí a prozkoumáváním jejich vyjadřovacích možností probudit ukryté vlaky zasutých snů a vzpomínek. Objevenou inspiraci tvarovat cestami po hranicích mezi divadlem a výtvarným uměním. Výsledky společné práce navrhnout veřejnosti v performanci vycházející z postupů site specific

a proto nabízíme: Společnou tvůrčí práci v mezinárodní skupině, aktivní setkávání se současnými tvůrčími postupy, denně pět hodin fyzické práce v opuštěné nádražní budově, denně pět hodin tvůrčí dílny s mgr. Romanem Černíkem – lektorem a spoluvůdcem řady divadelních a sociálně kulturních aktivit doma i v zahraničí, společné obědvání a pro mimoplzeňské slušné levné ubytování.

Účastnický poplatek 300 Kč, zahájení dílny 24. 8. v 19:00 ve staré nádražní budově Jižního předměstí.

Přihlášky posílejte do 15. 8. na adresu JOHAN, kulturní a sociální projekty Plzeň, DPL Havířská 11, 301 00 Plzeň, nebo mailem: Johan.C@seznam.cz, případné dotazy na tel.: 00420 / 732 944 447 (Efka Ichová)

JATKA 2003

Ve dnech 18. - 23. srpna bude Karel Ašler v areálu jatek v Aši „jatkati“. Nejde o provokaci ochránců zvířat, nýbrž o **divadelní a všemožně umělecky tvořivou dílnu inspirovanou objektem bývalých ašských jatek, završenou veřejnou prezentací přímo v areálu!** Chceme se inspirovat tímto místem, jeho jedinečnou atmosférou a pod vedením lektorů Tomáše Žižky (o.s. Mamapapa), Romana Černíka (o.s. Johan) a „Ašlerů“ stvořit představeníčko, které na konci týdne může zažít každý Ašák i Přespolák. Pokud se chcete účastnit i tvořivého procesu, máte již zkušenosti s divadelní (ale také výtvarnou, fotografickou) tvorbou, informujte se u Ašlerových náměstků nejdéle do 7. srpna. (723 962 340, nebo 605 732 813, nebo 721 652 183).

ZMOUDŘENÍ PROFESORA CÍSAŘE

Fotokopie inkriminované vstupenky

Jiří Glück, prof. Císař, jeho žena a vstupenka

Všechno, co napíšete, může být použito proti vám. Přesvědčil se o tom i profesor Jan Císař, kterého minulost dohonila po třiceti letech. Bývalý majitel hronovského hostince „Stovka“, pan Jiří Glück, totiž až do dnešního dne pečlivě uschoval „kompromitující“ materiál: vstupenku na koupaliště (mimořádně - vstupné stálo před třiceti lety 1 korunu a 50 haléřů!), na jejíž rub profesor Císař jednou večer v hostinci napsal následující text:

„Doc. Dr. Jan Císař Csc. zjistil na 43. JH, že je úplný blbec a že neví absolutně nic o životě. 10. VIII. 73 - 1:50.“

Po třech dekadách vstupenka vyplula na povrch. Pan Glück ji už několikrát hledal a chtěl ji panu profesorovi ukázat. Dlouho ji nemohl najít, nakonec ji objevil až loni, ale ještě rok papírek šetřil pro lepší příležitost - kulaté výročí.

A jak profesor Císař na bumerang z minulosti reagoval?

„Dneska už vím o životě vše. 30 Jiráskových Hronovů mně přineslo takového poznání, že mě už nic nemůže překvapit a že jsem jako Franz Josef nezůstal ničeho ušetřen, takže jsem se o mnohém poučil.“

PÍSEŇ PÍSNÍ SE RAPOVAT NEDÁ

Na Hronov jich přijelo přes dvacet s jediným požadavkem – chtěli všichni bydlet na jednom místě. O tom, že tahle parta funguje jako přesně seřízené hodinky, jsme se mohli přesvědčit na jejich vystoupení v parku. Motorem brněnského ÚstaFu, jediného českého souboru, který se cíleně věnuje voicebandu, je Zdeněk Šturma.

Loni jste vystupovali přímo v programu JH. Proč jste tu letos jen neoficiálně?

Mimo program jsme vystupovali, protože jsme letos nikde nesoutěžili. Už loni jsme se ale dohodli, že všichni pojedeme na Hronov na dílny a že si tu uděláme dovolenou. Téměř celý soubor je přítomen, chybí asi tři lidi. Navíc nás lidé oslovují na ulici s tím, že si nás pamatují z loňska, teda některé výrazné typy, tak jsme se domluvili s organizátory, že odehrajeme představení.

Organizátorům jste trochu ztížili práci, protože jste chtěli všichni bydlet na jednom místě. Opravdu fungujete jako takový sevřený kolektiv?

Já bych řekl, že jsme všichni taková jedna velká rodina, která funguje čím dál tím líp, čím víc se známe.

Jsi na semináři nonverbální komunikace, který vede Daniela Fischerová. Jak ve voicebandu využijete nonverbální komunikaci?

Jsem v tom semináři, protože je to jednak paní Fischerová a pak jsem profesí pedagog a i po této stránce je to pro mě výhodné. A dá se to použít i na divadle. Ostatně hrajeme třeba tu pohádku od Žáčka ve znakové řeči, což je rozhodně nonverbální komunikace.

Hrajete někdy pro sluchově postižené?

Ne programově. Viděli nás někteří neslyšící na nějakém festivalu a prý nám to výborně jde, ale máme strašnou výslovnost, nebo spíš "výručnost". Ono je to dáno tím, že ty znaky máme trochu zjednodušené, krácené, protože v té rychlosti to jinak nejde.

Pokud vím, neexistuje v ČR žádný soubor, který dělá voiceband. Máte zmapovanou voicebandovou scénu v Čechách?

No, já si myslím, že voicebandová scéna v Čechách neexistuje. Pokud víme, tak jsme jediní, kdo takový voiceband dělá. Pokud samozřejmě nebudeme polemizovat nad tím, co je to voiceband.

Co mimo Českou republiku?

V 20. až 30. letech, když s voicebandem přišel E.F. Burian, tak dělali turné po Evropě a měli obrovské úspěchy a tehdy byli absolutně jediní. Pak voiceband před válkou zase zapadl a už se nikdy v té své podobě neobjevil.

Jde o to, jestli můžeme říkat, že Váša a jeho Ty syčáci jsou voiceband, taky Kulíčky něco takového dělaly. Jestli to ale je nebo není voiceband... Nevím, že by to někdo dělal, že by s tím někdy kam jezdil.

Jak jsi vlastně k voicebandu – když ho nikdo nedělá – přišel?

O voicebandu jsme se učil na škole, na divadelní vědě v Brně, kde je pan profesor Srba, který i baroko začíná učit slovy "Už E.F. Burian..." a při té příležitosti o tomhle člověku a o voicebandu vždycky něco vytáhne, protože to byl opravdu fenomén. S kolegyní jsme si řekli, že bychom to rádi vyzkoušeli. Tak jsme tehdy začali zkoušet ve Velkém Meziříčí, kde jsme měli soubor Špatně zabrzděno. Když jsem pak po škole začal učit na gymnáziu v Brně, tak jsem tam taky začal dělat voiceband.

V souboru jsou tedy hlavně tvoji studenti?

Nejvíce se rekrutují z gymná, kde jsem začal učit. Teď už tam neučím, mám tam jen ten dramaťáček. A vždycky, když nás někdo vidí, tedy hlavně z žáků toho gymnázia, tak se noví členové rekrutují sami. Z čeho jsem nadšený je to, že mám takovou obrovskou sílu kluků, což bývá u amatérského souboru problém. Voiceband jen v ženské – nebo jen v mužské podobě by podle mě strašně ztrácel.

Jak si vybíráte texty? Píšete něco sami?

Ne, všechno jsou to různé posbírání autůři. Děláme Suchého, Oulíka, Žáčka, je tam nějaký anonym, polodovka a další.

Jak dlouho zkoušíte jeden výstup?

To je různé, od hodiny třeba do půl roku.

Potřebuje člověk k dirigování voicebandu hudební sluch?

To je právě ta otázka. (smích) Určitě potřebuje smysl pro rytmus. No, když je něco úplně falešné, tak to slyším, ale já sám jsem velmi těžko aktivně zařaditelný do voicebandu. Pokud jedu v neutrální barvě hlasu, kde ta skupinka, ve které se zrovna vyskytuji, není nějakým způsobem laděná, tak to není problém. Když mi dva lidi s hudebním sluchem křičí do ucha, tak se chytinu, ale jinak moc ne. V podstatě jsem skoro jediný hluchý jako poleno v celém voicebandu, jaký paradox. Ale děti jsou šikovný.

Co nového chystáte? Na čem pracujete?

Děláme na textu, který je souvislý, který by měl být i jevištně uzavřený, bližší víc opravdovému divadlu. Bude ale využívat voiceband jako tvůrčí postup. Není to dramatický text, voiceband je pro mě postup, který zpracovává poetické texty. Jde o básnické dílo... je strašně staré... má moc krásných překladů... je to text biblický... je to text starozákonní... a je to Píseň písní.

To je pěkný oříšek... jak bude voicebandová Píseň písní vypadat?

Teď pracujeme na zvukové stránce, až bude hotová, budeme to stavět na scénu. Mělo by tam být dost non-verbálního jednání proloženého dost specifickým jednáním verbálním. Člověk se ale musí některých věcí totálně vzdát. Rozhodně je tam rytmus, ale určitě se to nedá odropovat. Já ten text necítím tak, že by to chtěl. Myslím, že to nebude tolik zvukově efektní, ale myslím, že to bude efektní právě v tom celku. Bude to scénicky zpracované, trošičku víc v chóru, ve skupině. S hudbou si zatím úplně nejsem jistý, spíš si myslím, že nebudeme používat klasické nástroje, jako je klavír nebo housle, ale že to spíš bude nějaká píšťala, chřestítka... Ostatně na tělo se dá hrát taky pěkně.

Dramatická výchova, divadlo může pomáhat dětem učit se komunikovat. Co dává studentům voiceband?

Strašně moc jim podle mě dává ta komunita, to je společné jakémukoli amatérskému divadlu. A když vystupuješ na jevišti, odbourává to trému, ostych a tak. Tím, že je voiceband založený na řeči, učí se mluvit, artikulovat. Ale největší dopad je ten, že je to skupina mladých lidí, kteří táhnou za jeden provaz. A taky se třeba naučí jezdit vlakem. To totiž spousta lidí neovládá – neumí přestupovat, neví, jak se takové věci dělají. A moje děcka umí jezdit vlakem.

David Slížek

AMATÉRSKÁ SCÉNA JUBILUJE

Amatérská scéna (dříve Ochotnické divadlo) oslaví 50 let své existence. Ano, již 50. ročník je uváděn v tiráži časopisu věnovanému amatérskému divadlu a uměleckému přednesu. Při této příležitosti redakce zve všechny své stávající i budoucí čtenáře na pěknou hodinku.

SETKÁNÍ

**ČTENÁŘŮ A REDAKCE
proběhne ve středu 6. 8.
od 17:45 v malém sále
Jiráskova divadla.**

Přijďte si popovídat o tom, co Vám časopis poskytuje a co v něm postrádáte, co by mohl nabídnout navíc, aby byl naplněn co největší měrou záměr redakce sloužit amatérskému divadelnímu hnutí. Staňte se tak spolutvůrci periodika, které je tu pro Vás, které je v současnosti jediným celistvějším zdrojem informací o oblasti amatérského divadla a uměleckého přednesu v ČR. Věnujte hodinku tomu, aby byl časopis více Váš.

INZERÁT!!! POZOR!!! NEPROPÁSNEŽTE ŽIVOTNÍ ŠANCI!!!

Chcete se podílet na organizování národních divadelních přehlídek? Chcete se stát redaktorem Amatérské scény? Útvar ARTAMA (součást IPOS v Praze) hledá nového kolegu za odcházejícího Jana Střejcovského. Kontaktujte v průběhu Jiráskova Hronova paní Lenku Láznovskou nebo Dr. Milana Strotzera. Pražská adresa je uvedena v tiráži Amatérské scény.

„Že je to sprostý a pak – že jsou tam Vánoce,“ pravily ovečky lektora Aleše Bergmana v odpověď na jeho otázku, o čem že ta představení na tom letošním Hronově zatím nejvíce jsou...

„To je dobře, že jsme na to představení šli. Konečně jsme viděli to alternativní divadlo.“

„Nebylo to ale alternativní až moc?“

Dialog hronovských diváků středního věku zaslechnutý po představení Macbetha v Jiráskově divadle.

HVĚZDY NAD HRONOVEM

Opět – jako každý rok – přicházíme s nenáviděnou i milovanou, proklínanou i vítanou anketou zachycující v jednoduché matematice od jednoho do pěti puntíků (ve stupnici „nelíbí“ - 1 hvězda, „skvělé“ - 5 hvězd) inscenace první poloviny letošního JH. vybrali jsme recenzenty a redaktory Zpravodaje, lektory jednotlivých klubů a divadelní odborníky.

-hul-

Od 9:00 do 13:00 hod.

Semináře a dílny

14:00 hod. Malý sál Jiráskova divadla
Problémový klub

16:30, 19:30 hod. Jiráskovo divadlo
DS MĚKS v Červeném Kostelci
ZELŇAČKA

16:30, 19:30 hod. Sál Josefa Čapka
DS ZUŠ - studio "V" Veveří, Brno
ROMEO, JULIE A TMA

21:30 hod. park A. Jiráska
Divadlo Kámen Praha
KARKULKA

17:00 hod. park A. Jiráska
Koncert SWING SEXTET

18:00 hod. Husův sbor
Koncert MUZICA PER QUATRO

19:30 hod. park A. Jiráska
AFRAH - orientální tance

Sokolovna Velké Poříčí
pátek 8.8. ve 23:30 hodin

DVA ŠÍPY PRAVĚKÝ PŘÍBĚH

veřejná ukázka práce
herecké dílny Sergeje
Fedotova,
uměleckého šéfa Divadla
"U Mosta", Perm

Zpravodaj 73. Jiráskova Hronova

Vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Pavlína Morávková

Redakce: Jana Soprová, Simona

Bezoušková, Vladimír Hulec, David Slížek

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Oficiální stránky festivalu:

<http://jiraskuv.hronov.cz>

Tisk Grafické závody Hronov s.r.o.

Cena 5 Kč

	Mor, Karlov Vary	Hotel Infer- continental, Kladno	Žena v písku, Lorrach	Děvčata, Rakovník	Kouzelná mlejn, Plzeň	Mastičkář, Brno	Macbeth 2003, Praha	Fajdraricie, Klapý	Amatéri, Kostelec nad Orlicí	Knih džungle, Přerov	Biloxi blues, Praha	Zajímá mě jenom nesmysl, Praha
Aleš Bergman	●●	●●●	●●●	●●	●●●	●	●●	●●●	●●●	●●	●●	●●●
Simona Bezoušková	●●	●●●	/	●●	●●●	●	●●	●●●	●●●	●●	●●	/
Jan Císař	●●	●●●	●●●	●●	●●●	●●	●	●●●	●●●	●●	●●	●●●
Roman Černík	●●	●●●	●●●	●	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●	●●	●●
Sergej Fedotov	●●	●●●	●●	●	●●	/	●●●	●●	●●	●	●●	●●
Alexandr Gregar	●●	●●●	/	●●	●●●	●	●●●	●●●	●●●	●●	●●	●●●
Karol Horváth	●●	●●●	●●	●●	●●●	●●	●●●	●●●	●●	●	●●	●●●
Radmila Hrdinová	●●	●●●	●●	●●	●●●	●●	●●	●●	●●	●●	/	●●
Vladimír Hulec	●●	●●	●●●	●	●●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
František Laurin	●●	●●	●●	●●	●●	●	●●	●●	●●	●●	●●	/
Pavlína Morávková	/	/	●●	●●	●●	●	/	●	●●	●●	●●	●●
Milan Schejbal	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
Jana Soprová	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	/	●●
Vladimír Zajíc	●●	●●	●●	/	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
Dušan Zakopal	●●	●●	/	●●	●●	●●	●	●●	●●	●●	●●	/
Ján Zavarský	●	●●	●●	●	●●	●	●●	●●	●●	●●	●●	●●
Tomáš Žižka	●●	●●	●●	●	●●	●●	●●	●	/	●	●●	●●

TRNITÁ CESTA K HVĚZDIČKÁM

Může za to Vlád' Hulec. Pokaždé mě ukecá, ať už pro Divadelní noviny nebo pro hronovský Zpravodaj. Jak já to vždycky prožívám! Stavím žebříčky od nejvyšší hodnoty k nejnižší, které zase přehodnocuji, připisuji půlky, vzápětí je škrtám, prodírám se houštím argumentů k tomu, jak sakra napasovat to, co si o té které inscenaci myslím, do strohých chlívčků čísel. Nakonec to nějak dopatím, ale vždycky cítím nutnost komentáře. Protože ona ta dvojka nebo trojka skrývá pokaždé jiné motivace. U Lantova Macbetha obsahuje zklamání z toho, že jsem neviděla a přitom chtěla vidět a rozumět, u Valešovy Fajdraricie vlastně taky zklamání, jenomže z toho, že jsem sice viděla, ale zase divadlo až příliš tezovité a jednostrunně expresivní. Někdy přihodím bod či půlku navíc za dobré herecké výkony v špatně napsané či zrežirované hře, jinde převáží radost ze vzniku původního textu, byť třeba ještě i s chybami. Nejjednodušší situace nastává tam, kde se z profesionála, analyzujícího, jak je to či ono udělané a v čem je problém, stávám prostě okouzleným divákem. A pak je to úplně stejné jak v amatérském, tak profesionálním divadle. To se potom hvězdičky snázejí z nebe samy. Jinak je cesta k nim opravdu trnitá a vždycky s pocitem, že zase někomu ublížím... A to já fakt nerada.

Radmila Hrdinová

